Az amerikaiak elhagyott atombombái

Pár hete körbejárta a netet a hír, hogy egy kanadai búvár, Sean Smyrichinsky, 80 kilométerre Brit Columbia partjaitól a Queen Charlotte-szigeteknél UFO-t talált a tengerben. Illetve először simán UFO-nak nézte a hosszúkás, félbevágott bagelre emlékeztető dolgot.

Amikor több embernél is utánakérdezett, hogy mi lehet ez a rejtélyes tárgy, egy idősebb és jó emlékezettel megáldott ismerőse elmondta, hogy jó eséllyel az egyik, az USA által elvesztett **Mark IV-es atombomb**át találta meg (→ Index).

Van az úgy, hogy az ember elhagyja az esernyőjét, a légitársaságok a csomagjaim elhagyásából csinálnak sportot, a nagyhatalmak meg időnként az atombombáikat hagyják el – és ez az esemény egyáltalán nem ritka eset.

Az USA haditengerészete, az **US Navy** hasonló esetekre kidolgozott egy **ötfokozatú skálá**t, melyet a nukleáris események / balesetek besorolásánál alkalmaz:

1. **Nucflash** (Atomvillanás): Baleset vagy jogosulatlan használat eredményeként az amerikai fegyveres erők által kiváltott nukleáris robbanás következik be, ami akár atomháború kitörésével fenyegethet.

2. **Broken Arrow** (törött nyíl): Baleset vagy jogosulatlan használat eredményeként nukleáris robbanás veszélye lép fel (nem háborúban), ideértve a nem nukleáris robbanását, égését, radioaktív szennyezését, lopását vagy elvesztését egy atomfegyvernek.

3. **Bent Spear** (hajló dárda): Jelentős, atomfegyvert érintő eset, a baleset és háborús robbanás

kivételével

4. **Dull Sword** (tompa kard): Nem jelentős besorolású, atomfegyvert érintő eset.

5. **Faded Giant** (fakó óriás): Atomreaktor vagy radiológiai berendezés baleset.

Szerencsére **Nucflash** besorolású baleset még nem történt – és ez is inkább csodának, mintsem tudatos tevékenységnek köszönhető.

Illetve az amerikaiaknál még nem történt, de mivel többek között Oroszország, Kína, India, Pakisztán, Észak-Korea is rendelkezik nukleáris fegyverekkel, és a sajtószabadság nem tobzódik ezekben az országokban, így ez az állítás nem biztos, hogy világszinten is megállja a helyét. Inkább úgy fogalmazok, Nucflash-ről még nem tudunk.

Ez azonban nem mondható el a **„törött nyíl”** besorolású eseményekre:

Brit Columbia „Broken Arrow” eset, 1950

1950. február 13-án szállt fel a **B–36 Peacemaker** bombázó az alaszkai Eielson légibázisról, hogy fedélzetén a **Mark IV bombá**val átrepüljön a texasi Carswell bázisra, miközben harci bevetést gyakorol majd a személyzet. A bombából a plutónium magot eltávolították, csak a szegényített uránt tartalmazó köpenyt és mintegy két tonna hagyományos robbanóanyagot hagyták benne.

Utólagos vizsgálatok szerint repülés közben az üzemanyag-keverék szabályzókban lerakodó jég miatt három hajtómű kigyulladt, ezeket a pilóták leállították, a három maradék viszont csak csökkentett teljesítmény leadására volt képes. Amikor az időjárási helyzet nagyon rosszra fordult, a személyzet a gép elhagyása mellett döntött.

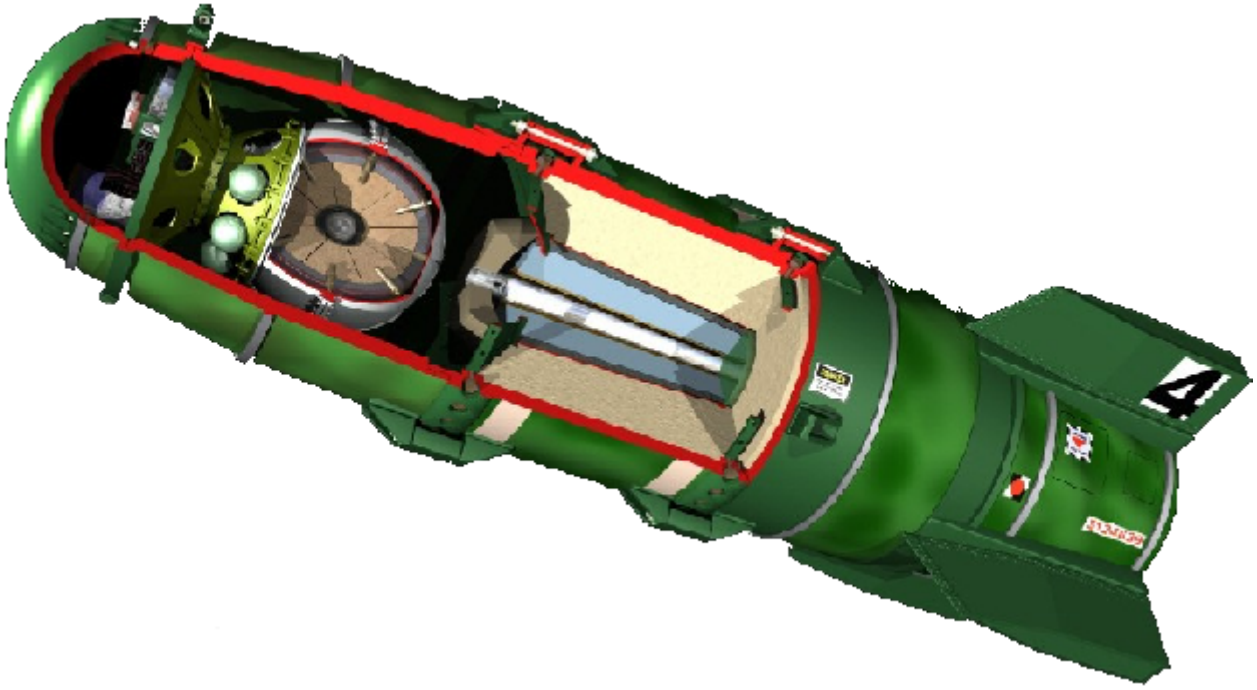
Először a bombát oldották ki még a tenger fölött, majd egy közeli sziget partjainál a legénység is ejtőernyőkkel elhagyta a fedélzetet. A 17 fős legénységből csak 12 embert sikerült kimenteni a fagyos körülmények között, a B–36 viszont egészen messzire, 360 kilométerre, a Brit Columbia északi részéig

vergődött el a nyílt tenger felé irányított robotpilótával.

Csak 3 évvel a baleset után találták meg a roncsait a Skeena hegységben, 1800 méter magasan. A bombának viszont napjainkig nem akadtak a nyomára – jó eséllyel ezt a robbanószerkezetet nézte UFO-nak Sean Smyrichinsky.

Wassaw Sound „Broken Arrow” eset, 1958

1958. február 5-én egy **B–47-es bombázó** szimulált harci helyzetben vett részt a floridai Homestead légi bázis közelében, amikor egy F–86-os vadászgéppel ütközött. Az F–86-os azonnal lezuhant, de a B–47-es csak megsérült.

A személyzet a földi irányítástól engedélyt kért, hogy a kényszerleszállás előtt a fedélzeten tárolt **Mark–15-ös hidrogénbomb**át eldobják. A bomba a közeli, sekély vizű **Wassaw Sound öböl**be hullott, a bombázót pedig biztonságban letette a pilóta a repülőtéren.

Bár a légi bázis vezetése állította, hogy a bombából a baleset idején a robbanást indító kapszula el lett távolítva, 1966-os kongresszusi meghallgatásán a helyettes védelmi miniszter WJ Howard állította, hogy ez egy működőképes, kapszulával szerelt bomba volt.

A baleset a százezres lakosú georgiai Savannah várostól 20 kilométerre történt.

Goldsboro „Broken Arrow” eset, 1961

1961. január 24-én a goldsboro-i Seymour Johnson légibázisról felszállt **B–52g Stratofortress bombázó** megszakította a légi utántöltését üzemanyag-szivárgás miatt. Először azt tervezték, hogy a tenger felett várakoznak addig, míg az üzemanyaguk annyira kifogy, hogy megkezdhessék a leszállást, de a helyzet rosszabbodott, és végül a parancsnok elrendelte a gép elhagyását.

A nyolc fős személyzetből öten túlélték a balesetet. A pörgő és zuhanó roncsból a fedélzeten tárolt **két Mark 39-es atombomba** kihullott. Az egyik egy fára zuhant, a másik mocsárba.

Az eset után a Pentagon kijelentette, hogy nem volt esélye a robbanásnak, a védelmi minisztérium szerint pedig robbanóanyag sem volt a bombában. Ehhez képest Parker F. Jones, a nukleáris biztonsággal foglalkozó Sandia National Laboratories vezetője egy 1969-es jelentésben azt hozta ki, hogy a bomba robbanását megakadályozni hivatott 4 rendszerből három tönkrement a zuhanás során, és voltaképpen **csak egy „mezei” relé akadályozta meg a robbanást**.

A 3,8 megatonnás bomba, a hiroshimai 15 kilotonnás bombának a 250-szerét jelentette volna. A becsapódás helyétől 19 kilométerre található az akkor 29 ezres lakosságú **Goldsboro** városa.

USS Ticonderoga „Broken Arrow” eset, 1965

Az egyik legabszurdabb „megtört nyíl” eset 1965. december 5-én zajlott le, az **USS Ticonderoga repülőgép-hordozó** fedélzetén, mely éppen úton volt Vietnamból a japán Yokosuka felé. Miközben a 2. számú hangárból a liftre gurult egy **A–4 Skyhawk** repülőgép, túlfutott, a tengerbe zuhant és azonnal elmerült. A fedélzetén tartózkodó pilóta és a felszerelt **B–43 típusú atombomba** soha nem került elő a mélyből.

Az USA-nak egészen 1981-ig sikerült a balesetet eltitkolnia, de aztán így is kitört a diplomáciai botrány, mivel kiderült, hogy az amerikaiak atomfegyvereket állomásoztattak Vietnamban, annak ellenére, hogy a japánokkal korábban kiegyeztek, hogy nem tesznek ilyesmit a japán területemon belül.

Palomares „Broken Arrow” eset, 1966

1966. január 17-én egy **B–52g-es Stratofortress bombázó** rutinműveletnek számító légi utántöltésbe kezdett Spanyolország felett, 9.450 méter magasságban, egy **KC–135-ös tanker**ről. A gép az észak-karolinai Seymour Johnson légibázisról indult Európa feletti járőr-körére, és éppen visszafelé tartott az USA-ba. A gép fedélzetén **négy Mk28 típusú hidrogénbomba** is volt.

A tankolás közben a B–52-es rossz manőverezése okán a két repülőgép összeütközött. A tanker teljes személyzete azonnal odaveszett a felrobbanó gépen, a bombázó hét fős személyzetéből négyen időben el tudták hagyni a zuhanó roncsot. A zuhanás utáni földbe csapódás következtében a négyből három bomba hagyományos töltete felrobbant és nukleáris szennyezéssel terített be egy nagyjából két négyzetkilométernyi területet Palomares falu határában.

A negyedik bombának zuhanás közben kinyílt az ejtőernyője, így az a „elvitorlázott” és a Földközi-tengerbe hullott. A negyedik bombát hónapok múlva találták meg, mélyen az iszapba ágyazódva, ebben a segítségükre volt egy helyi halász, Francisco Simó Orts, (azóta) ismertebb nevén „Paco el de la bomba”, aki látta, hogy nagyjából hová hullott le a robbanószerkezet.

Az amerikaiak mintegy 1400 tonna plutóniummal szennyezett talajt gyűjtöttek be a helyszínen és szállították az USA-ba, semlegesítésre. A bombáknak a robbanóereje nagyjából hetvenszerese volt a hirosimai bombának (1,1 megatonna TNT-vel azonos), darabonként persze.

2004-ben egy golfpálya és luxushotel komplexum építése közben az egyik építési területen erősen sugárszennyezett talajt találtak, így az amerikaiak a teljes mentesítési munkát újrakezdhették (folytathatták) a baleset után 40 évvel.

Broken Arrow esetek

A fenti eseteket csak kiemeltem az aerospaceweb.org „Broken Arrow” listájáról. A becslések elég nagy szórást mutatnak, aerospaceweb.org állítása szerint nagyjából ötven nukleáris robbanófejet nyeltek el a világ tengerei légi vagy tengeri balesetek következtében és további 26 atomreaktor is található társaságukban, az elsüllyedt vagy elsüllyesztetett hajóknak és tengeralattjáróknak „köszönhetően”. Legalábbis ennyiről tudhatunk. Az amerikaiaktól.

Afelől azért nem lehetnek túlzott illúzióink, hogy egykori szovjet „barátaink” gondosabban és átgondoltabban bántak volna nukleáris fegyvereikkel. Mindenesetre sokkal rövidebb a szovjet „broken arrow” lista, és ez egyáltalán nem megnyugtató tény.

Érdekes történet a hidegháború időszakából az 1968-ban elsüllyedt **K–129-es** esete, de ezzel a történettel majd egy külön bejegyzésben szeretnék foglalkozni.

Összegzés

Talán egy csomó dologról jobb nem is tudni.

Ami pedig a Szovjetunió felbomlása után történt az atomfegyverekkel, nos, arról meg aztán tényleg jobb nem tudni.

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források

welt.de: „Broken Arrow“ Die USA vermissen 17 Atombomben
spiegel: The Cold War's Missing Atom Bombs
aerospaceweb.org: Broken Arrow Nuclear Weapon Accidents
Wikipedia: List of military nuclear accidents
Wikipedia: B28 nuclear bomb
Wikipedia: 1950 British Columbia B-36 crash
Wikipedia: 1958 Tybee Island mid-air collision
Wikipedia: 1961 Goldsboro B-52 crash
Wikipedia: Mark 39 nuclear bomb
Wikipedia: 1965 Philippine Sea A-4 incident
Wikipedia: 1966 Palomares B-52 cras

történelem, elveszett, atombomba, hidrogénbomba, hidegháború, broken arrow, USA, B-36, Peacemaker, B-47, A-4, B-52g, esemény, kritikus, nukleáris, Brit Columbia, Queen Charlotte, Mark IV, Mark-15, US Navy, Nucflash, Bent Spear, Dull Sword, Faded Giant, repülőgép, rakéta, bomba, Carswell, Florida, F-86, Wassaw Sound, Goldsboro, Mark 39, USS Ticonderoga, Palomares, Spanyolország, baleset

Bejegyzésmegtekintések száma: 158

From:
https://mail.bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=passport:az_amerikaiak_elhagyott_atombombai

Last update: **2026/08/06 01:37**